

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Oratio Panegyrica Habita In Sacra Aede B. Mariae Aspricollensis Ipso Festo Assumptionis ejusdem Die

Venne, Franziskus vanden

Mechliniae, 1663

In Peristroma Alexandri PP. VII. D. Virgini Aspri-Collensi Consecratvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12159

IN PERISTROMA
ALEXANDRI PP. VII.
D. VIRGINI
ASPRI-COLLENSI
CONSECRATUM.

- O** CHISII Montes, an me mea lumina fallunt?
An vos (quis credat?) belgica terra tenet?
- 2** Vidit & obstupuit justo Bruxella pavore,
Pendula sacrato, pignora sacra, tholo.
- 3** Septeni, nixa est quibus inclyta Regia, montes
Flexerunt vestris cernua colla jugis.
- 4** Septenos pariter septeno gurgite fontes
Altius assueto profiliisse ferunt.
- 5** Septenæ circum, turrata palatia, portæ
Et valvæ vobis, & patuere domus
Templaque cum tectis prono nutantia vultu,
Lætitiæ passim signa dedere novæ.
- 6** Splendida CREUSENI Sacraria, conspectando,
Lumina, nescio quæ splendidiora dabant.
- Ipse loci præses blando XAVERIUS ore,
Romano Patri dicere visus, *ave*, est.

F 2

Atque

1 Chisiorum Insignia sex Montes. **2** Festo S. P. Ignatii, Bruxella in summo Altari, antequam Tapes deferretur Aspri-Collem, expositus. **3** Bruxella complectitur septem Montes vide Bruxellam Septenariam E. Purciani. **4** Septem habet Fontes publicos. **5** Septem urbis portas: septem antiquissimas Paracias, septem Lacus, septem Fora, &c. **6** Sacrarium verè Regium ab illust. D. Andrea Creusenio, Mechliniensium Archi-Episcopo, post calculi sectionem aetate septuagenaria maiore, S. Francisco Xaverio extractum.

Atque iterum optaret (si fas) abiturus ad Indos
Præfulis ad Summi procubuisse pedes.

Quod licuit , gratos ad montes lumina vertit:
Vertit & ad Collem lumina Virgo tuum.

7 Et tum, Romanâ quæ surgit imagine turris,
Loyolæ, primos edidit ære sonos.

8 Omnia plauferunt, valles, montesque, nemusque ,
Fluminaque & fontes, mœnia. templa, forâ.

Festa dies aderat, quâ cœlo Diva recepta est,
Hâc subit è Grudia, VECCHIUS urbe viam.

9 VECCHIUS à Primo cui Præfule credita res est :
Iussus & ad sanctam Nuncius ire Domum.

Aptior, haud alius, neque munere dignior isto
Virginis ad *Montem* qui sacra dona ferat.

10 Nam tibi Virgo facer *Mons* est *Regalis*, ab illo
Numquid Latori gratia major erat ?

11 O si spectasses, ut tunc Parcensis ad aram
Cor simul & donum, pignus utrumque tulit.

Spectasses lacrymas (lacrymæ decuere litantem)
Nec poterat quisquam continuisse suas.

Tantus honor sancti, tanta est reverentia, Fani :
Forſitan à FABIO tunc quoque major erat.

12 Et memor est Virgo, quò nunc sua munera mittit
Hoc olim FABIIUM sacrificasse loco.

Et

7 Nova turris Templi Patrum Societatis Iesu, insigni Nobilitatis ac Civium munificentiâ exadificata. 8 Hoc die nova Campana primùm pulsata. 9 Illustris. ac Reverend. Hieronymus de Vecchiis in Belgio ac Burgundia Sedis. Apostolica pro Nuntio Legatus. 10. Is D. Virginis in Monte Regali Abbas. 11. Amplis. ac Rev. Adm. Abbas Parcensis Libertus de Pape ad aram fecit. 12. In Templo Aspri-Collensi Fabius olim Chisius, modò Alexander VII. in minoribus constitutus (ut Bulla dedicati peristromatis indicat) incrementum. Sacrificium obtulit.

Et memor est Virgo, & gratum testatur amorem:
 Quis scit an haud faciat Trina Corona fidem?

Illius auspiciis quidquid terrâque poloque
 Nititur, hoc faustum non nisi numen habet.

Virginis ille favor crevit crescentibus annis;
 Crescet adhuc, nec quo sistere possit, habet.

Mystra præest sacris. respondent organa chordis.
 Discordi, concors Mulica, voce quadrat.

Non suus aurato, qui ferrea pectora filo,
 Duceret Alcides, nec pia suada deest.

13 VENNIUS eloquio præstans simul ora resolvit:
 Ore ex Parthenio verba tulisse putes.

Flumina quæ mellis, quæ flumina nectaris ibant!
 Quam dulci, aptabat fortia dicta modo!

Commonstrans Sacri quæ sint fundamenta Montis,
 Cui gaudent CHISII supposituisse suos.

Tam placuit Custos, tam Mons: ut quilibet illo
 Cum Petro optarit figere posse domum.

14 Tuque CATULLE sacros inter celeberrime vates,
 Pangebans tacitis carmina dia modis.

Iam Doni titulos, jam Divæ nomina mille,
 Ignotum quidquam ne paterere, dabas

15 Tu BLITTERSWICI magni pars magna triumphii,
 Quas Divæ laudes, quæ pia vota dabas!

F 3

Dicebas

13. *Ampl. ac R. Adm. D. Franciscus vanden Venne, insignis Metropolitanæ Mechliniensis Ecclesiæ S. Rumoldi Præpositus & Canon, præclaram Orationem habuit, sumpto themate: Fundamenta ejus in montibus sanctis.* 14. *Ampl. ac Rev. D. Andreas Cattullus Tornacensis Ecclesiæ Archidiaconus Primarius Canonicus ac Vicarius generalis.* 15. *Prænobilis ac Ampl. Vir Guilielmus de Blitterswyck ex antiquissimis septem Bruxella famulus oriundus, magni Mechliniensis Consilii Senator, summo Pontifici notus & charus.*

Dicebas quoties: in munere muneris Author
 Vivat, quaque licet, vita perennis eat!
 16 Quemque geris digito, velut Annulus, impleat orbem:
 Longævi modò sint: post sine fine dies.
 Forsitan & velles (bene si tua pectora novi)
 Crescere, quo possint, annumerare tuos,
 Et cupis esse ratur; nisi si mitissima Mater
 De Quercu dicat: vivat uterque diu.
 Attamen ô CHISII (si fas inquirere) quid vos
 Tam longè positos his jubet esse locis?
 17 Nonne Palatinus, toto notissimus orbe,
 Vos inter magnum delituisse putat?
 18 Cælius 19 Esquilio socios gratatur & effert
 Est qui hinc submittat 20 Vimen, & inde 21 Caput,
 Tuque 22 Quirinali præsignis nomine, 23 tuque
 Qui primus dederas nomina casta Remo.
 Confertim CHISIIS socialia dona tulistis,
 Iunxistis meritis debita ferta suis.
 Septem, septenâ cecinistis arundine carmen:
 Movit & ad numeros rustica turba pedes.
 Ipse pater Faunus, Driades, facilesque Napææ
 Montibus in vestris constituere casas.

24 Quin

16 Annulus hic est aureus mortis Imagine pro gemma insignis, Philothesium Pontificis munus à R. P. Francisco vander Veken eidem Ampl. Domino nuper Româ missus, allatusq; per amicissimas Adm. Rev. Domini Præpositi Mæchliniensis manus, cui Annulo sua Sanctitas indulgentiam impertit in articulo mortis plenariam. 17 Septem Montes Urbis Romæ, Palatinus. 18 Cælius. 19 Esquilinus. 20 Viminalis. 21 Capitolinus. 22 Quirinalis. 23 Aventinus in quo Remus augurium primus cepit incundi Romani Imperii è spectatis sex vulturibus: in Palatino verò Romulus è duplicato avium licet serius viso numero, ab omnibus Rex Salutatatus est. vide Liv: Flor. &c.

- 24 Quin etjam fama est: musas Helicone relicto
 Cum Phæbo innocuos hic agitasse choros.
 Et genii, & Charites, & si quid blandius usquam,
 Non alio optarunt gratius esse loco.
- 25 Ad vos (quid mirum?) patrios concurrere montes,
 Cumque suis lætum frondibus ire nemus?
 Omnibus in pretio & voto simul omnia latè
 Æquastis; meritis est quoque terra minor.
 Delicium Italiæ, speciosæ gloria Romæ,
 Spes Patriæ, Patrum lumen & orbis honos.
 O quantùm celebrem septenis montibus urbem
 Auxistis! num quo crescere possit, habet?
 Omnia complectis: CHISIIS nil altius. instent
 Pelion Ossa licet, Pindus & Æthna polo.
- 26 At modò quid Sichimi Collis vos spectat Acutus?
 An Româ hîc quidquam grandius esse rear?
 Parcite Romani, Septeni parcite colles:
 Et CHISIIS aliquid Belga, quod addat, habet:
- 27 Mons numero deerat, qui tangere sidera posset,
 Virgo meus, dixit, Collis hic Asper erit.
 Mons numero deerat. Mons Virginis additus, Inde
 Virgineum, Custos Sidus ab axe micat.
- 28 Aspice ut ipsa Domum fulgentia sidera cingunt:
 Quis neget hoc felix omen inesse loco.

Omen:

24 Edita olim sunt sub nomine Philomati Musæ Iuveniles Fabii Chisii exquisitissima Poëmata, meritò peritis omnibus Parnassi Cultoribus summo habenda in pretio. 25. è quibus tessera Chisiorum Gentilitiæ composita. An non ut olim Amphion & Orpheus? 26 Aspri-Collis oppidum Brabantiaë iuxta Siehimum vide Lips. in D. Virg. Aspri Coll. 27 Sex Montibus Chisiorum deerat septimus Mariæ. 28 Tectum Aspri-Collensis. Templi fulgentissimis Stellis, è longinquo conspicuis, illustre.

Omen stella refert, neque mons est ominis expers:
 Omnibus ille patens, omnibus illa favens.
 29 Atque etiam CHISII cur ponant discite, frondes
 Olim gestabant, quod juga sena, decus.
 Gestari frondes, gestari è fronde corollas
 Christi-parens Quercum quæ colit illa vetat.
 Nulli magnorum fas ferre insignia Regum.
 Et quâ Virgo manes arbore, sacra manet.
 Sic te Virgo colunt CHISII. Tu montibus adde
 Montem, surripient se sibi, ut ipsa geras.
 30 Sic te *Virgo* Tapes radiantibus intertextus
 Chrysolitis, auro, murice, fronde notat.
 Tergeminos referunt pretiosa petasmata montes:
 Hos Sidus: Robur servat utrumque laterus.
 31 Altior est cunctis *Virgo*, quam quercus adornat
 Colle super, CHISII septimus inde venit.
 30 Omen ALEXANDER cape *septime*. Septimus hîc est
 Additus à Diva montibus, omen inest.
 Ut decus illa tuum: sic tu decus illius auge.
 Certet amor factis. Tu cole, & illa teget.
 Querneâ nos doceat, nûnquam ut sine frondibus arbor
 Primævum hanc nûnquam destituisse decus.
 Obscurent montes umbræ: *Mons Virgo* sine umbra est,
 Quæ

29 In insignibus Pontificiis D. Virgini missis desunt montibus arbuscule, in quibus antea spectabantur; sed hæc modò totius Peristromatis claudunt latera.
 30 Eiusmodi Tapes est ab opere & materiâ mirifice commendandus.
 31 Imago D. Virginis Aspri-Collensis anno 1520. circiter, in Quercu reperta.
 30 Alexander Summus Pontifex eius nominis Septimus qui mortuo Innocentio Decimo, septimâ Ianuarij 1655. successit septimâ Aprilis eiusdem anni: cum numeraret annos quinquaginta septem, primumque Pontificatus Septenniam ingressus septimâ Aprilis anni 1662.

Quæ sola æthereo lumine, lumen habet.

31 Septime sis Montis Custos, erit Illa Patroni:

Quæque dedit Collem, post simul Astra dabit.

31 Custos Montium vaticinium Malachie Archiepiscopi de successore D. Petri
convenit familia Chisiorum quorum insignia sex Montes protegente Stella: cui
& vaticinium anagrammaticum conspiciat:

MONSET LVX MARIÆ TVTO
CVSTODIENDA.

Anagramma.

AT IDEO TV MONTIVM CVSTOS
ALEXANDER.

Pangebatur

GUILIELMUS VANDEN EEDE S. J.

EXEMP-